

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Općina Živinice
Komisija za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju – RG SZI

A K C I O N I P L A N
JAČANJA SISTEMA SOCIJALNE ZAŠTITE/SKRBI I INKLUZIJE
U OPĆINI ŽIVINICE,
SA FOKUSOM NA RASELJENA LICA I POVRATNIKE,
ZA 2016-2017. GODINU

Januar 2016. godina

SADRŽAJ:

1.	UVOD.....	
04	
1.1.	Općinski model implementacije programa jačanja sistema socijalne zaštite/skrbi i inkluzije, sa osvrtom na raseljena lica i povratnike (SZI model).....	06
2.	ANALIZA SITUACIJE PO PITANJU PRIORITETNIH SOCIJALNO ISKLJUČENIH GRUPA.....	09
3.	CILJEVI AKCIONOG PLANA.....	12
4.	OČEKIVANI IZVORI FINANSIRANJA.....	13
5.	MONITORING.....	13
6.	AKCIONI PLAN JAČANJA SISTEMA SOCIJALNE ZAŠTITE/SKRBI I INKLUZIJE U OPĆINI ŽIVINICE ZA 2016-2017. GODINU.....	14
7.	PROCIJENA BUDŽETA ZA 2016-2017. GODINU.....	25

SKRAĆENICE

BiH	Bosna i Hercegovina
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
RS	Republika Srpska
UN	Ujedinjene nacije
UNHCR	Agencija Ujedinjenih naroda za pomoć izbjeglicama (United Nations High Commissioner for Refugees)
UZOPI BiH	Unija za održiv povratak i integracije u Bosni i Hercegovini
UNICEF	Međunarodni fond Ujedinjenih nacija za djecu (United Nation Children's Fund)
SZI Metodologija	Pristupa programiranju zasnovanom na ljudskim pravima
UNDP	Razvojni program ujedinjenih nacija (United Nations Development Programme)
IOM	Međunarodna organizacija za migracije (International Organization for Migration)
HWA	Hilfswerk Austria International
BHLS	Bosanski humanitarni logistički servis
FLD	Fondacija lokalne demokratije
VP BiH	Udruženje „Vaša prava“ Bosna i Hercegovina
OSCE	Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi (Organization for Security and Cooperation in Europe)
JU CSR	Javna ustanova Centar za socijalni rad
CMZ	Centar za mentalno zdravlje
KM	Konvertibilna marka
NVO	Nevladina organizacija
MZ	Mjesna zajednica
OŠ	Osnovna škola
JU	Javna ustanova
JZD	Javna zdravstvena ustanova
JP	Javno preduzeće
MSR	Mala i srednja preduzeća
RG SZI	Radna grupa socijalne zaštite i inkluzije

1. UVOD

Akcioni plan jačanja sistema socijalne zaštite/skrbi i inkluzije u općini Živinice, sa fokusom na raseljena lica i povratnike, za 2016-2017. godinu (u nastavku: Akcioni plan) kreiran je od strane Komisije za socijalnu zaštitu i inkluziju općine Živinice (u nastavku: SZI Komisija), a u okviru implementacije Projekta **“Podrška trajnim rješenjima Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma”**.

Projekat se implementira na području 10 lokacija BiH: Bijeljina, Bosanski Petrovac, Derventa, Foča, Gradiška, Maglaj, Mostar, Prijedor, **Živinice** i Brčko distrikt BiH, od oktobra 2013. do kraja 2016 godine.

U Bosni i Hercegovini trenutno živi oko 85.000 interno raseljenih osoba i preko 470.000 manjinskih povratnika. Sredinom 2010. godine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Revidiranu strategiju za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, kako bi se ubrzao proces pronalaženja trajnih rješenja za izbjeglice, interno raseljene osobe i povratnike.

Vlasti u Bosni i Hercegovini i međunarodni partneri prepoznali su važnost ovog problema, te su 2013. godine potpisali zajedničku izjavu, kojom su najavili dodatno operacionaliziranje Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Dejtonskog sporazuma. U skladu sa tim, UNHCR je 2014. godine započeo provedbu projekta pod nazivom **„Podrška trajnim rješenjima Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma“**. Ukupna vrijednost projekta je 8.107.500 EUR. Većinu sredstava, u iznosu od 7.000.000 eura, obezbijedila je Evropska unija kroz paket IPA 2012, dok je 1.107.500 EUR osigurao UNHCR. UNHCR je implementaciju projekta povjerio partnerima koji imaju dugogodišnje iskustvo, a to su: Razvojni fond Ujedinjenih nacija (UNDP), Dječji fond Ujedinjenih nacija (UNICEF), Međunarodna organizacija za migracije (IOM), Hilfswerk Austria International (HWA), Bosanski humanitarni logistički servis (BHLS), Fondacija lokalne demokratije (FLD) i Vaša prava BiH (VP).

Glavni cilj projekta je obezbjeđivanje trajnih rješenja za najugroženije porodice raseljenih lica, manjinskih povratnika i žena - žrtava rata, i to kroz timski rad i saradnju lokalnih vlasti, mjesnih zajednica, civilnog društva i projektnih partnera. Jedan od osnovnih zadataka je osnivanje timova na lokalnom nivou, sastavljenih od predstavnika opštinskih/općinskih vlasti, organizacija civilnog društva i partnerskih organizacija, koji će efikasno i transparentno identifikovati najugroženije porodice iz pomenutih kategorija, i kroz projektna sredstva obezbijediti konkretnu pomoć za njih. Ova pomoć će obuhvatiti kreiranje radnih mjesta ili mogućnosti za samozapošljavanje zasnovanih na potrebama i mogućnostima svakog pojedinca/ke, stimulisanje i povezivanje individualnih proizvođača sa kompanijama kako bi se osigurao plasman proizvoda, izgradnju i sanaciju stambenih jedinica sa pratećom infrastrukturom, efikasnu i pravovremenu pravnu pomoć, te psiho-socijalnu integraciju povratnika/ca u lokalne zajednice. Pored individualne pomoći, partneri će raditi i na poboljšanju kvaliteta socijalnog ambijenta, kroz pružanje podrške centrima za socijalni rad, formiranje opštinskih/općinskih/gradskih/distrikt komisija za socijalnu zaštitu i inkluziju, poboljšanje zdravstvenih usluga i kućne njege za starije, omogućavanje bolje socijalne i zdravstvene zaštite i obrazovanja za djecu iz ugroženih porodica, kao i kroz skretanje pažnje javnosti na probleme sa kojima se suočavaju raseljena lica, povratnici i žene – žrtve rata.

UNICEF pruža podršku lokalnim zajednicama obuhvaćenim projektom u razvijanju Akcionih planova za socijalnu zaštitu i inkluziju, sa fokusom na raseljena lica i povratnike, koji će biti utemeljeni na detaljnim **procjenama situacije ranjivih grupa** i zaključcima sa **fokus grupe** realizovane početkom oktobra 2015. godine sa predstavnicima prioritetnih marginalizovanih grupa u cilju dobijanja informacije o trenutnoj situaciji i prijedlozima za unapređenje određenih pitanja od začaja za unapređenje socijalne zaštite i inkluzije sa fokusom na raseljena lica i povratnike. Akcionih planova za socijalnu zaštitu i inkluziju će kasnije činiti integralni dio lokalnih razvojnih strategija. Procjena situacije imala je fokus na povratnike i raseljena lica, sa

posebnim osvrtom na stanje u sektorima socijalne i dječije zaštite, zdravstva, obrazovanja i pravosuđa, uključujući i socio-ekonomske faktore. Takođe, UNICEF je pružio podršku lokalnim zajednicama u cilju jačanja kapaciteta centara za socijalni rad, te podršku na način da je podržao projekat u cilju da se uspostavi i osigura specifična usluga iz oblasti socijalne zaštite i inkluzije za određen broj djece i porodica.

U okviru implementacije Projekta, UNICEF je tokom novembra/decembra 2014. godine u svih 10 projektnih lokacija sproveo **bazno istraživanje znanja, stavova i praksi (KAP)** o povratnicima i interno raseljenim osobama (IDP). Istraživanje je obuhvatalo i kvantitativne i kvalitativne metode, a za ovu namjenu korišten je sistem kompjuterski potpomognutog telefonskog anketiranja (CATI), te rad s fokus grupama na terenu (SZI komisije i SZI radne grupe, kao i dvije fokus grupe sa stanovništvom koje živi u kolektivnim centrima/ alternativnom smještaju).

Početak implementacije Projekta, uspostavljena je Komisija za socijalnu zaštitu i inkluziju općine Živinice i Općinski operativni tim, te tri grupe: Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju, Radna grupa za ekonomsku održivost i Radna grupa za stanovanje. Komisija za socijalnu zaštitu u inkluziju i Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/skrb uspostavljeni su kao trajno tijelo Općine Živinice, dok Radna grupa za ekonomsku održivost i Radna grupa za stanovanje djeluju u okviru implementacije projekta. SZI Komisiju čine predstavnici općine Živinice, sektora socijalne zaštite, obrazovanja i zdravstva, policije, lokalnih organizacija civilnog društva i drugih relevantnih partnera. SZI Komisija ima ključnu ulogu u primjeni općinskih modela socijalne zaštite i inkluzije i djeluje kao tijelo s pravom odlučivanja po pitanjima socijalne zaštite i inkluzije, dok Općinski operativni tim, odnosno Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju pruža podršku radu SZI Komisije, tretira određena pitanja i pruža usluge na operativnom nivou.

Tokom implementacije projekta, Komisija za socijalnu zaštitu i inkluziju i Općinski operativni tim, odnosno Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju, izvršili su procjenu stanja ugroženih grupa u lokalnoj zajednici, uz fokus usmjeren na marginalizovane grupe građana iz porodica raseljenih lica i povratnika, a vezano za različite sektore: obrazovanje, zdravstvo, socijalnu i dječiju zaštitu, policiju, pravosuđe i druge sektore. Procjena stanja postojećih sistema socijalne zaštite i inkluzije, uključujući raspoložive i potrebne socijalne usluge, poslužila je kao polazna osnova za izradu općinskog akcionog plana za unapređenje socijalne zaštite i inkluzije, sa fokusom na raseljena lica i povratnike, te čini sastavni dio razvojnih dokumenata Općine Živinice. U procesu izrade analize situacije u oblasti socijalne zaštite i inkluzije sa osvrtom na raseljena lica i povratnike, korišteni su relevantni dokumenti Općine Živinice, relevantna zakonska regulativa i međunarodne konvencije i deklaracije koje se odnose na prava ljudi i djece. Pored izrade opsežnog polaznog dokumenta o situaciji u oblasti socijalne zaštite i inkluzije u općini Živinice, ova analiza omogućava i identifikaciju najugroženijih grupa, definisanje prioritarnih potreba tih grupa, te analizu uzroka i nedostataka kapaciteta pružalaca usluga, te nosilaca prava/korisnika usluga. U dvogodišnji akcioni plan uvršteni su zaključci sa fokus grupama održanih sa predstavnicima marginalizovanih grupa, prepoznatih tokom analize situacije.

Akcioni plan jačanja socijalne zaštite/skrbi i inkluzije u općini Živinice, sa fokusom na raseljena lica i povratnike, za 2016-2017. godinu, utemeljen je na prethodnom dokumentu koje se odnosi na analizu situacije koja je obuhvatala: Prikupljanje i analizu raspoloživih podataka o situaciji u općini Živinice i posebno o stanju ranjivih grupa u općini, prvenstveno kada se radi o raseljenim licima i povratnicima; Analizu podataka iz raspoložive baze podataka o položaju povratnika i raseljenih lica koja je rađena za potrebe UNHCR-a (UZOPI BiH); Istraživanje znanja, stavova i praksi o povratnicima i interno raseljenim osobama (KAP); Informacije dobijene u razgovoru sa lokalnim projektnim partnerima; Istraživanje i analizu raspoloživih i potrebnih usluga u oblasti socijalne zaštite i inkluzije; Analizu raspoloživih i potrebnih referalnih mehanizama; Istraživanje o raspoloživim institucionalnim mehanizmima za koordinaciju i provođenje integrisanog pristupa socijalnoj zaštiti i inkluziji. U analizu situacije u oblasti socijalne zaštite i inkluzije, uvršteni su rezultati istraživanja **Unije za održiv povratak i integracije u Bosni i Hercegovini (UZOPI)**, multietničke, nevladine organizacije čija je glavna misija potpuna depolitizacija povratka i stvaranje uslova za održivi povratak izbjeglica i raseljenih lica, te njihova integracija u društvenu zajednicu.

Na osnovu urađene analize situacije u oblasti socijalne zaštite/skrbi i inkluzije, sa osvrtom na raseljena lica i povratnike, te zaključaka sa fokus grupa realizovanih u cilju uvida u mišljenje korisnika, uključujući prijedloge za unapređenje usluga, Općina Živinice je izradila akcioni plan za unapređenje socijalne zaštite i inkluzije za najugroženije grupe, sa fokusom na raseljena lica i povratnike.

Akcioni plan jačanja socijalne zaštite/skrbi i inkluzije, sa fokusom na raseljena lica i povratnike u općini Živinice za 2016-2017. godinu, jasno definiše način i mjere koje će u naredne dvije godine preduzeti institucije iz svih relevantnih sektora uključenih u sistem socijalne zaštite i inkluzije (lokalna uprava, obrazovanje, zdravstvo, socijalna i dječija zaštita, policija i pravosuđe) u cilju prevazilaženja nedostataka i jaza između potreba i raspoloživih resursa, usluga i referalnih mehanizama u općini. Nacrt Akcionog plana je 4.11.2015. godine bio tema **Javne rasprave** kada su građani imali priliku da svojim prijedlozima unaprijede pripremljeni dokument.

Općinski Akcioni plan razvoja socijalne zaštite i inkluzije, sa fokusom na raseljena lica i povratnike, poslužiće kao koristan izvor informacija i polazna osnova u smislu razvoja socio-ekonomskih prioriteta Općine Živinice, uključujući i kreiranje razvojne strategije Općine.

1.1. Općinski model implementacije programa jačanja sistema socijalne zaštite i inkluzije (SZI Model)

Program Jačanja sistema socijalne zaštite i inkluzije (SZI), a naročito njegov Općinski model implementacije (SZI model), osmišljen je da pruži podršku vladinim organima u Bosni i Hercegovini (BiH) kako bi doprinijeli iskorjenjivanju socijalnog isključivanja, dječijeg siromaštva, diskriminacije i nejednakosti u ostvarivanju pristupa osnovnim uslugama sveukupne socijalne zaštite u lokalnim zajednicama, kao i da bi ispunili međunarodne obaveze u vezi sa socijalnom zaštitom/skrbi. Obaveza SZI modela je da primjeni holistički, multidisciplinarni i međusektoralni pristup utvrđivanju prioriteta, politika i sredstava za implementaciju kvalitetnih politika i usluga socijalne zaštite i inkluzije.

SZI model je razvijen kao sveobuhvatna, višestrana i dugoročna intervencija, uz postupne promjene u svim važnim područjima politika i usluga socijalne zaštite i inkluzije za djecu i njihove porodice. Ovdje spadaju nastojanja: 1) da se pojača stručnost relevantnih ustanova; 2) da se poboljša planiranje i provođenje politika socijalne zaštite i inkluzije za djecu i njihove porodice; 3) da se osigura rad na terenu i inkluzija djece i omladine kroz učešće; 4) da se izgrade inovativne usluge i pristupi ranom dječijem rastu i razvoju, dječijoj zaštiti i inkluzivnom obrazovanju; te 5) da se podstaknu i institucionaliziraju referalni mehanizam i saradnja između nosilaca odlučivanja, pružalaca usluga i drugih relevantnih ustanova koje rade na zaštiti djece i brizi za djecu. Drugim riječima, filozofija SZI modela je da se stvore kvalitetni kapaciteti, znanje, motivacija i potencijal da se nastavi sa reformama i unaprijede politike i usluge u oblasti socijalne zaštite.

SZI model primjenjuje metodologiju *Pristupa programiranju zasnovanom na ljudskim pravima (SZI Metodologija)* i njegove temeljne principe **učeešća nosilaca prava** i **izgradnje kapaciteta nosilaca dužnosti**. Ovi isprepleteni procesi odvijaju se **kroz cijeli** SZI model. SZI model ulaže napore u definisanje i jačanje funkcija, uloga, strateških ciljeva i saradnje između ustanova i stručnih radnika u obrazovanju, zdravstvu, socijalnoj zaštiti i drugim povezanim sektorima u mjeri u kojoj ti sektori tretiraju konkretne oblike zaštite i inkluzije djece i porodica na lokalnom nivou. Ta nastojanja doprinose unapređenju usluga i poboljšanju života djece i njihovih porodica. Kao takav, **SZI model** može se definisati kao integrisani pristup jačanju sistema socijalne zaštite i inkluzije u lokalnim zajednicama, kroz jačanje vještina, procese odlučivanja zasnovanog na dokazima, te unapređenje integrisanog pristupa uslugama sveukupne socijalne zaštite i inkluzije za djecu i njihove porodice na lokalnom nivou.¹

SZI model podržava proces kojim se osigurava da oni koji su izloženi riziku siromaštva i socijalne isključenosti dobiju prilike i resurse neophodne za potpuno učešće u ekonomskom, društvenom i kulturnom životu i za uživanje standarda blagostanja koji se smatraju normalnim u društvu u kome žive. SZI modelom

¹Dokument „Metodologija uvođenja referalnog mehanizma društvene zaštite i inkluzije djece na lokalnom nivou kroz integrirani pristup“, UNICEF konsultantica Dženana Šabić Hamidović

jača se sistem socijalne zaštite i inkluzije kroz adekvatne politike i referalne mehanizme, ulaganje u kvalitetno obrazovanje, zdravstvo, učešće, socijalnu zaštitu i uspješno upravljanje uslugama socijalne zaštite za djecu i njihove porodice u BiH.

Koncepti socijalne i dječije zaštite su međusobno povezani i međusobno se pojačavaju. Socijalna i dječija zaštita nastoje stvoriti zaštitničko okruženje, u kojem djevojčice i dječaci nisu izloženi nasilju, izrabljivanju i nepotrebnom odvajanju od porodice, kao i u kojem zakoni, službe, ponašanje i prakse minimiziraju dječiju ugroženost, rješavaju poznate rizične faktore i jačaju vlastitu otpornost djece. EU definiše socijalnu inkluziju kao proces kojim se osigurava da oni koji su izloženi riziku siromaštva i socijalne isključenosti dobiju prilike i resurse neophodne za potpuno učešće u ekonomskom, društvenom i kulturnom životu i za uživanje standarda življenja i blagostanja koji se smatraju normalnim u društvu u kome žive. Inkluzijom se osigurava da oni ostvare veće učešće u donošenju odluka koje utiču na njihove živote i ostvarivanju njihovih temeljnih prava.

SZI model podrazumijeva uspostavljanje saradnje između općinskih organa vlasti, centara za socijalni rad, policije, domova zdravlja, obrazovnih ustanova i organizacija civilnog društva s ciljem povećanja njihovih kapaciteta, alata i koncepata za učenje, projektovanje, implementaciju i monitoring i evaluaciju novih standarda i usluga socijalne zaštite. Dodana vrijednost SZI modela je u jačanju referalnog modela u lokalnoj zajednici, podržavanjem svih relevantnih zainteresovanih strana kako bi oni komunicirali, saradivali i koordinirali svoje aktivnosti u korist dječijih prava i najboljeg interesa djeteta. SZI modelom se isto tako otvaraju mogućnosti za privatni sektor da podrži volonterske i filantropske inicijative.

SZI model podrazumijeva proaktivno uključivanje nosioca prava u čitav proces u zajednici, čime im se pružaju vještine i mogućnosti da ispituju i sa drugima razmjene svoje viđenje stanja zaštite dječijih prava u svojim zajednicama, da daju doprinos u odabiru prioritarnih mjera za zadovoljavanje potreba djece, te da predvode implementaciju akcija u zajednici. SZI model prati osnovne vrijednosti ljudskih prava, operacionalizovane kroz primjenu pristupa zasnovanog na ljudskim pravima i stalnih napora na jačanju kapaciteta svih uključenih aktera.

Svrha SZI modela je da pruži podršku nosiocima dužnosti u procesu jačanja sistema socijalne zaštite i inkluzije za djecu i njihove porodice kroz:

- Jačanje stručnosti kroz ulaganje u izgradnju kapaciteta relevantnih stručnih radnika (izrada programa i budžeta i pružanje usluga);
- Podsticanje lokalnih vlasti da planiraju i implementiraju politike socijalne zaštite i inkluzije za djecu i njihove porodice;
- Podržavanje izrade i vođenja sveobuhvatnih dokaza o razvojnom kontekstu u zajednici na osnovu kontinuiranog socijalnog mapiranja i monitoringa dječijih prava.

SZI model ne treba razumjeti kao jednokratnu intervenciju, nego kao pristup koji evoluirao. Nove politike kreiraju se na osnovu kvalitetnog promišljanja o postignutim rezultatima, izazovima i prepoznatim neuspjesima u procesu. Kako se javljaju nove potrebe, i odgovor isto tako treba evoluirati. Ovaj proces je po svojoj prirodi dinamičan: nove generacije djece rastu sa (novim) potrebama i te nove potrebe treba zadovoljiti. Sama filozofija SZI modela je da se stvore kvalitetni kapaciteti, znanje, motivacija i potencijal da se nastavi sa reformama i unaprijede politike i usluge, kako bi se unaprijedile i razvile lokalne zajednice, a time i društvo u cjelini.

Akcioni plan jačanja sistema socijalne zaštite/skrbi i inkluzije u općini Živinice sa fokusom na raseljena lica i povratnike, za 2016-2017. godinu rezultat je rada Komisije za socijalnu zaštitu i inkluziju i Općinski operativnog tima/Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju, kao multisektorskih tijela koja se sastoje od predstavnika rukovodilaca institucija svih relevantnih sektora i profesionalaca zaposlenih u tim institucijama. Izradi Akcionog plana prethodila je detaljna Analiza situacije u oblasti socijalne zaštite/skrbi i inkluzije, sa osvrtom na raseljena lica i povratnike, koja je obuhvatala:

- Prikupljanje i analizu raspoloživih podataka o situaciji u općini Živinice i posebno o stanju ranjivih grupa u općini, prvenstveno kada se radi o raseljenim licima i povratnicima;

- Analizu podataka iz raspoložive baze podataka o položaju povratnika i raseljenih lica koja je rađena za potrebe UNHCR-a (UZOPI BiH);
- Istraživanje znanja, stavova i praksi o povratnicima i interno raseljenim osobama (KAP);
- Informacije dobijene u razgovoru sa lokalnim projektnim partnerima;
- Istraživanje i analizu raspoloživih i potrebnih usluga u oblasti socijalne zaštite i inkluzije;
- Analizu raspoloživih i potrebnih referalnih mehanizama; Istraživanje o raspoloživim institucionalnim mehanizmima za koordinaciju i provođenje integrisanog pristupa socijalnoj zaštiti i inkluziji.

Nakon ovoga, pristupilo se definisanju socijalno isključenih kategorija stanovništva, definisanju prioriternih grupa i definisanje problema sa kojima se te grupe suočavaju, te analizi uzroka, uloga i nedostataka kapaciteta nosilaca dužnosti/pružalaca usluga u svim sektorima, ali i nosilaca prava/korisnika usluga vezano za definisanu prioritetnu grupu.

Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju općine Živinice, uz podršku Komisije, razvila je referalni mehanizam zasnovan na prioritetnoj socijalno isključenoj grupi u cilju unapređenja sistema pružanja usluga. Protokol o saradnji i postupanjupotpisan je 13.10.2015. godine od strane lokalnih institucija/organizacija od značaja za socijalnu zaštitu i inkluziju.

2. ANALIZA SITUACIJE PO PITANJU PRIORITETNIH SOCIJALNO ISKLJUČENIH GRUPA ²

Analiza situacije u oblasti socijalne zaštite/skrbi i inkluzije, sa osvrtom na raseljena lica i povratnike (uključujući analizu uzroka, uloga i nedostataka kapaciteta u vezi sa definisanim prioritetnim problemima), bazirana je na prikupljenim podacima dobijenim od strane relevantnih insitucija/organizacija lokalne zajednice, anketiranjem najsiromašnijih kategorija stanovništva, ali i u razgovorima u fokus grupama sa predstavnicima relevantnih sektora i građana, posebno mladih, te u svakodnevnom kontaktu sa korisnicima usluga i institucijama uključenim u sistem pružanja usluga u sektoru socijalne zaštite i inkluzije.

Analiza situacije omogućila je mapiranje problema i uvid u trenutnu stuciju u sektorima ključnim za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju u općini Živinice. Ista je ukazala na brojne probleme i nedostatke u ovoj oblasti, te na broj socijalno isključenih grupa, kako je u samom dokumentu i navedeno:

- **Djeca sa smetnjama u razvoju i njihove porodice**

Općina Živinice ne raspolaže jedinstvenom bazom podataka o djeci i mladima sa smetnjama u razvoju. U skladu sa analizom situacije od marta 2015. godine, na evidenciji JU CSR Živinice nalazi se **239 (133M/106Ž) djece sa smetnjama u razvoju, a 60 djece je u postupku čekanja ocjene, odnosno razvrstavanja.** Od ukupnog broja maloljetnih lica sa smetnjama u razvoju 891 (426M/462Ž) je djece iz raseljenih porodica, 8 (4M/4Ž) iz porodica povratnika i 166 (80M/86Ž) djece manjinskih grupa naroda (Romi). U proces osnovnog obrazovanja tokom 2013/2014. godine bilo je uključeno 37 učenika sa smetnjama u razvoju koja su ocijenjena od strane Stručne Komisije za procjenu sposobnosti i određivanje podrške djeci i omladini sa posebnim potrebama. Pored toga, broj djece koja nisu ocijenjena od strane stručne Komisije za procjenu sposobnosti i određivanje podrške djeci i omladini sa posebnim potrebama je 60. Broj djece koja su prošla opservaciju školskog stručnog tima je 52 djece. Kada je riječ o srednjoj školi, broj upisane djece/mladih sa smetnjama u razvoju koji su ocijenjeni od strane „Prvostepene stručne Komisije za procjenu sposobnosti i određivanje podrške djeci i omladini sa posebnim potrebama“ je u 2013/2014 iznosio 2, a u 2014/2015, 3 učenika, a 9 učenika nisu ocijenjena od strane stručne Komisije. Uzimajući u obzir da je općina uglavnom ruralna, te da ambulante porodične medicine ne upućuju djecu sa određenim smetnjama u nadležnu ustanovu za pokretanje postupka ocjene, kao i da je još uvek dominantno konzervativno i tradicionalno shvatanje porodice i roditeljstva, u udaljenim MZ zasigurno da ima ne evidentirane djece iz ove kategorije koja nisu obuhvaćena ovim evidencijama.

U odnosu na 2013. godinu, došlo do porasta broja djece sa smetnjama u razvoju. Po evidenciji JU CSR, trenutno u općini Živinice živi ukupno 239 (133M/106Ž) djece ometene u fizičkom i psihičkom razvoju. Djeca sa smetnjama u razvoju koja pohađaju osnovnu školu, uključena su u rad specijalnih odjeljenja. U školskoj 2014/2015. godini u rad specijalnih odjeljenja uključeno je 94 (55M/39Ž) učenika/ce sa smetnjama u razvoju. Kada se radi o mladima sa smetnjama u razvoju koji pohađaju srednju školu, isti su uključeni u Mješovitu srednju školu gdje postoje posebni prilagođeni programi za učenike/ce sa smetnjama u razvoju. Osim toga, postoji i saradnja u detekciji i stvaranju prilagođenog plana i programa za djecu sa posebnim potrebama pri JU „Prva Osnovna škola“ Živinice, kao i obilasci Zavoda za odgoj i obrazovanje lica sa posebnim potrebama Tuzla, odnosno djece sa posebnim potrebama koji su učenici Zavoda.

Edukativni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i njihove roditelje uspostavljen je u okviru posebno usmjerenog projekta čija implementacija obuhvata period 1.8-31.12.2015. godine, a podržanog u okviru UNICEF komponente projekta „Podrška trajnim rješenjima Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma“. U okviru istog realizuju se i edukacije profesionalaca uključenih u pitanja od značaja za djecu i mlade ometene u razvoju.

² Detaljan pregled situacije svake od pomenutih marginalizovanih grupa dat je u dokumentu „Analiza situacije u oblasti socijalne zaštite i inkluzije u općini Živinice sa osvrtom na raseljena lica i povratnike“, uključujući analizu uzroka, uloga i nedostataka kapaciteta u vezi sa definisanim prioritetnim problemima, kreiranom od strane SZI Komisije uz podršku Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju

- **Djeca sa poremećajima u ponašanju i njihove porodice**

Policijska stanica nema elektronsku bazu podataka kada se radi o evidentiranim i procesuiranim slučajevima. U Policijskoj stanici Živinice registrovano je **55 (46M/9Ž) maloljetnih lica koja su počinila prekršaj**. Od ukupnog broja registrovanih maloljetnika u sukobu sa zakonom, 2 (2M) maloljetnika je iz porodice povratnika, 10 (6M/4Ž) iz raseljenih porodica, te 14 (9M/5Ž) maloljetnih lica manjinskih grupa naroda (Romi). Najčešća krivična djela maloljetnih lica su protiv imovine, tj. različiti vidovi krađe. Pad stope zaposlenosti i ekonomska kriza utiče na porast stope kriminaliteta. Pomenuto potvrđuje i evidencija o broju punoljetnih lica u sukobu sa zakonom, a po evidenciji Policijske stanice evidentirano je 1.029 (996M/33Ž) punoljetnih lica u sukobu sa zakonom. Prisutan je i porast broja maloljetnika koji su u sukobu sa zakonom, a po dobijenim podacima osnovnoj školi evidentirano je 3 (M) djece sa poremećajima u ponašanju. Uglavnom se radi o dječacima koji imaju poremećaj ponašanja kao posljedica složenih porodičnih odnosa. U period 01.01.2013-01.09.2014. godine CSR je registrovano je: 5 djece koja su vaspitno zanemarena i zapuštena, 6 djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, te 33 maloljetnika protiv kojih je pokrenut postupak (2 maloljetna lica bila u pritvoru, 1 maloljetno lice je bilo u zatvoru, a za 21 maloljetno lice izrečena je mjera pojačanog nadzora organa starateljstva.

Na osnovu postojeće evidencije, ukupno prijavljenih maloljetnika u sukobu sa zakonom, kao i onih sa izrečenim kaznenim mjerama, u periodu 01.01.2013-01.09.2014. godine bilo je 103 (92M/11Ž), od čega je procjena da se 71.8% odnosi na maloljetnike iz reda marginalizovanih grupa stanovništva (34 Roma, 28 iz porodica raseljenih lica i 12 iz porodica povratnika). Dakle, za kategoriju „Osuđeni maloljetnici/ce kojima su izrečene mjere/sankcije“ data je procjena o broju lica iz reda marginalizovanih grupa stanovništva jer zvaničnih podataka nema.

- **Punoljetna lica sa invaliditetom**

U skladu sa analizom situacije od marta 2015. godine, JU CSR Živinice je evidentirano **1.098 (435M/663Ž)** punoljetnih lica sa invaliditetom. Poseban problem predstavlja nedostatak koordinisane podrške i pomoći ovim licima, koja nakon sticanja punoljetstva i završetka školovanja gube značajan dio svojih prava, te je u tom smjeru neophodno razvijati posebne programe podrške u zajednici. Takođe, u JZU "Dom zdravlja" objekat je prilagođen za pristup osobama sa invaliditetom i pacijentima je obezbijeđen prevoz od kuće do Centra i nazad, ali za unapređenje rada prioritarna je nabavka aparata za dijalizu i terensko vozilo (vozila pripadaju JZU Domu zdravlja), jer ne postoje vozila hitne pomoći koja su prilagođena osobama sa invaliditetom koja koriste kolica, te se isti unose i iznose.

Komisija smatra da je potrebno izdvojiti ovu grupu kao socijalno ugroženu upravo zbog nedostatka sistemskih rješenja vezano za pružanje podrške punoljetnim licima sa invaliditetom u zajednici gdje žive, te je potrebno intenzivnije raditi na upoznavanju javnosti sa problemima sa kojima se ova lica susreću. Komisija prepoznaje mogućnosti unutar lokalne zajednice kroz pružanje podrške udruženjima koja se brinu o ovim licima. Komisija zaključuje da ova lica ostvaruju sva prava koja im je zakon omogućio dok je potrebno raditi na zagovaranju kako bi se unutar sistema otvorile i druge mogućnosti za adekvatnije zbrinjavanja i pružanje podrške odraslim licima sa invaliditetom.

- **Žrtve nasilja u porodici**

Nema jedinstvene baze podataka o broju žrtava nasilja u porodici. Po evidencijama CSR u 2013. godini bilo je 12 punoljetnih lica žrtava nasilja u porodici, te 7 djece žrtava nasilja u porodici. Takođe, po evidenciji CSR u prvih devet mjeseci 2014. godine evidentirano je **8 žrtava nasilja u porodici sa 9-oro djece** koja su doživjela porodično nasilje, kojima je osigurana trenutna zaštita od počinitelja nasilja, a za neke su zatražene i mjere zaštite. Riječ je o majkama maloljetne djece i najveći problem predstavlja nedostatak smještaja u hitnim slučajevima jer se najbliža sigurna kuća nalazi u Tuzli i ima ograničene kapacitete obzirom da pokriva cijelo područje Kantona. Takođe, problem predstavlja i materijalno zbrinjavanje nakon boravka u sigurnoj kući kao i iznalaženje adekvatnog smještaja ukoliko ne postoji mogućnost povratka u raniji smještaj. Po dobijenim informacijama od Policijske stanice, u prvih devet mjeseci 2014. godine evidentirana su dva slučaja **porodično nasilja na 2 (2M) djece**. Kada se radi o nasilju nad punoljetnim licima, po dobijenim podacima od policijske stanice evidentirano je **34 (4M/30Ž) punoljetnih žrtava porodičnog nasilja**. Vidno je da su žrtve porodičnog nasilja u velikom broju žene i to najčešće majke maloljetne djece.

Obzirom na veliki broj problema i nedostataka u oblasti socijalne zaštite i inkluzije, uzimajući u obzir raseljena lica i povratnike, postojala je potreba za definisanjem kriterija u cilju identifikovanja prioritarnih problema u cilju njihovog rješavanja. Na osnovu ovako definisanih kriterija, imajući u vidu trenutno stanje na području općine Živinice, kao i činjenicu da do sada nije bilo organizovanih i zajednički koordinisanih aktivnosti na nivou općine, kada se radi o saradnji među sektorima, Komisija za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju općine Živinice, odlučila je da se u naredne dvije godine aktivnosti u oblasti socijalne zaštite i inkluzije na nivou ove lokalne zajednice prioritarno usmjere na slijedeće marginalizovane grupe:

- 1) **Djeca sa smetnjama u razvoju i njihove porodice;**
- 2) **Djeca sa poremećajima u ponašanju i njihove porodice;**
- 3) **Punoljetna lica sa invaliditetom;**
- 4) **Žrtve nasilja u porodici.**

Po okončanju analize i na osnovu rezultata iste, koja između ostalog obuhvata definisane prioritarnih socijalno isključenig grupa, Komisija za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju općine Živinice izradila je detaljan akcioni plan za period 2016-2017. godinu, čija realizacija će omogućiti veći stepen zadovoljenja prioritarnih potreba definisanih marginalizovanih grupa, sa fokusom na raseljena lica i povratnike.

3. CILJEVI AKCIONOG PLANA

Obzirom na definisane prioritetne problema sa fokusom na raseljena lica i povratnike, osnovni ciljevi ovog Akcionog plana su:

- 1) **Uspostaviti adekvatne usluge i mehanizme saradnje koji će doprinijeti većoj i kvalitetnijoj uključenosti djece i mladih sa smetnjama u razvoju i njihovih roditelja u lokalnu zajednicu, prvenstveno kada se radi o usvajanju novih znanja i vještina;**
- 2) **Uspostaviti adekvatne usluge i mehanizme saradnje koji će doprinijeti smanjenju broja maloljetnih lica sa poremećajem u ponašanju i u sokobu sa zakonom;**
- 3) **Pokrenuti zajedničke aktivnosti usmjerene na jačanje socijalne uključenosti punoljetnih osoba sa invaliditetom, kao i lica sa problemima mentalnog zdravlja i njihovih porodica;**
- 4) **Poduzeti koordinisane aktivnosti u zajednici usmjerene na smanjenje stope nasilja u porodici.**

U cilju što uspješnije implementacije Akcionog plana, prilikom kreiranja istog, SZI Komisija je definisala sljedeći cilj:

- 5) **Obezbijediti podršku šire društvene zajednice, ali i viših nivoa vlasti za aktivnosti na polju socijalne zaštite i inkluzije definisanih grupa.**

Ovako definisani osnovni ciljevi nastojaće se ostvariti nizom konkretnih mjera usmjerenih na postizanje sljedećih konkretnih/ operativnih ciljeva:

Za Osnovni cilj 1. definisani su sljedeći **operativni ciljevi:**

Cilj 1.1. Definirati referalni mehanizam koji će omogućiti da se utvrdi tačan broj djece i mladih sa smetnjama u razvoju, uključujući punoljetna lica, putem prikupljanja podataka na terenu, razmjene informacija i formiranja baze podataka o ovim kategorijama stanovništva, kako bi se moglo prići rješavanju problema sa kojima se ove ranjive grupe suočavaju (socijalna isključenost, te fizička i informativna nepristupačnost većine javnih usluga na području općine Živinice);

Cilj 1.2. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija/organizacija uključenih u sistem socijalne zaštite i inkluzije djece i mladih sa smetnjama u razvoju na području općine i definisati mehanizme međusobne saradnje u procesu pružanja stručnih i savjetodavnih usluga korisnicima, te praćenje napretka svakog pojedinačnog slučaja;

Cilj 1.3. Uspostaviti mehanizme kojima će se intenzivirati i poboljšati saradnja svih lokalnih institucija sa roditeljima, posebno kada je riječ o roditeljima djece i mladih sa smetnjama u razvoju radi jačanja svijesti o potrebi i prednostima razvrstavanja, te načinima postupanja sa tom djecom imajući u vidu najbolji interes maloljetnog lica i obezbjeđivanje uslova za optimalan razvoj u skladu sa mogućnostima.

Za Osnovni cilj 2. definisani su sljedeći **operativni ciljevi:**

Cilj 2.1. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija/organizacija uključenih u proces prevencije maloljetničkog poremećaja u ponašanju i prestupništva, ali i pružanja stručnih i savjetodavnih usluga maloljetnim licima i njihovim porodicama;

Cilj 2.2. Uspostaviti mehanizme kojima će se intenzivirati i poboljšati saradnja svih lokalnih institucija/organizacija međusobno ali i sa porodicama u kojima je bilo evidentiranih slučajeva maloljetničkog poremećaja u ponašanju i prestupništva radi omogućavanja praćenja napretka u svakom pojedinom slučaju.

Za Osnovni cilj 3. definisani su sljedeći **operativni ciljevi:**

Cilj 3.1. Definisati referalni mehanizam koji će omogućiti da se utvrdi tačan broj osoba sa invaliditetom i lica sa problemima mentalnog zdravlja, putem prikupljanja podataka na terenu, razmjene informacija i formiranja baze podataka o ovim kategorijama stanovništva;

Cilj 3.2. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija/organizacija uključenih u sistem socijalne zaštite i inkluzije na području općine Živinice i definisati mehanizme međusobne saradnje u procesu pružanja adekvatnih stručnih i savjetodavnih usluga korisnicima;

Cilj 3.3. Poboljšati pristupačnost postojećih usluga u zajednici za ove kategorije stanovništva.

Za Osnovni cilj 4. definisani su slijedeći operativni ciljevi:

Cilj 4.1. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija uključenih u sistem socijalne zaštite i inkluzije na području općine Živinice i definisati mehanizme razmjene informacija i međusobne saradnje u procesu definisanja neophodnih integrisanih usluga porodicama u kojima su evidentirani slučajevi nasilja;

Cilj 4.2. Pokrenuti aktivnosti na uspostavljanju integrisanih usluga u zajednici usmjerenih na zaštitu žrtava nasilja u porodici i smanjenje stope nasilja u porodici;

Cilj 4.3. Preduzeti aktivnosti radi jačanja svijesti šire društvene zajednice o nasilju u porodici u cilju prevencije i promocije pozitivnih vrijednosti i dobre prakse.

Za Osnovni cilj 5. definisani su slijedeći operativni ciljevi:

Cilj 5.1. Intenzivirati saradnju lokalnih institucija/organizacija sa privatnim sektorom i medijima po pitanjima od značaja za socijalnu zaštitu i inkluziju definisanih grupa i uključiti veći broj građana, posebno mladih i lica iz ruralnih dijelova općine Živinice, u aktivnosti jačanja socijalne zaštite i inkluzije prioritetnih grupa.

Cilj 5.2. Obezbijediti kontinuiran rad Komisije za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju općine Živinice i Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT.

Cilj 5.3. Obezbijediti podršku svih nivoa vlasti za aktivnosti preduzete u okviru ovog akcionog plana.

4. OČEKIVANI IZVORI FINANSIRANJA

U cilju implementacije aktivnosti Akcionog plana u dvogodišnjem periodu, očekivani izvori finansiranja su sljedeći:

- Općina Živinice;
- Ministarstvo zdravstva Tuzlanskog kantona;
- Ministarstvo za rad i socijalnu politiku;
- Ministarstvo Civilnih poslova Bosne i Hercegovine;
- Ostali.

5. MONITORING

Monitoring implementacije aktivnosti predviđenih dokumentom „Akcioni plan jačanja sistema socijalne zaštite/skrbi i inkluzije u općini Živnice, sa fokusom na raseljena lica i povratnike, za 2016-2017. godinu“ vršiće Komisija za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju općine Živnice.

Komisija će izvještaje o implementaciji aktivnosti i ostvarenim rezultatima prosljeđivati načelniku općine Živnice dva puta godišnje, dok će se Općinsko vijeće Živnice izvještavati na godišnjoj osnovi.

Prilikom vršenja monitoringa, Komisija očekuje saradnju svih institucija koja se bave socijalnom zaštitom i inkluzijom, kako na općinskom nivou, tako i na nivou entiteta FBiH.

6. AKCIONI PLAN JAČANJA SISTEMA SOCIJALNE ZAŠTITE/SKRBI I INKLUZIJE U OPĆINI ŽIVINICE ZA 2016-2017. GODINU

Planirane aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Vremenski okvir	Indikatori realizovanih aktivnosti	Sredstva verifikacije
OSNOVNI CILJ 1. Uspostaviti adekvatne usluge i mehanizme saradnje koji će doprinijeti većoj i kvalitetnijoj uključenosti djece i mladih sa smetnjama u razvoju i njihovih roditelja u lokalnu zajednicu, prvenstveno kada se radi o usvajanju novih znanja i vještina				
Operativni cilj 1.1. Definirati referalni mehanizam koji će omogućiti da se utvrdi tačan broj djece i mladih sa smetnjama u razvoju, uključujući punoljetna lica, putem prikupljanja podataka na terenu, razmjene informacija i formiranja baze podataka o ovim kategorijama stanovništva, kako bi se moglo prići rješavanju problema sa kojima se ove ranjive grupe suočavaju (socijalna isključenost, te fizička i informativna nepristupačnost većine javnih usluga na području općine Živinice);				
1.1.1. Redovno ažuriranje postojećih evidencija u svim institucijama	Institucije u sektorima: lokalna uprava, obrazovni sektor, zdravstveni sektor, socijalni, policija i pravosuđe, organizacije civilnog društva	Kontinuirano tokom dvije godine	Uspostavljene evidencije u pojedinačnim institucijama koje redovno ažuriraju podatke; broj evidentiranih slučajeva	Izveštaji o radu institucija, Evidencija o broju djece sa smetnjama u razvoju i dostavljanje podataka u cilju ažuriranja Elektronske baze zasnovane na sektorskim upitnicima
1.1.2. Praćenje implementacije uspostavljene nove usluge u okviru formiranog Edukativnog centra za roditelje i djecu/mlade sa smetnjama u razvoju	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT	Po procjeni SZI Komisije	Sastanci, dopisi, razmjenjene informacije	Izveštaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, broj korisnika, liste korisnika
1.1.3. Podsticanje saradnje i razmjene informacija između institucija/organizacija od značaja za socijalnu zaštitu i inkluziju sa fokusom na raseljena lica i povratnike	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci, dopisi, razmjenjene informacije	Izveštaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, Poboľšana saradnja među institucijama/organizacijama
1.1.4. Jačanje saradnje institucija sa predsjednicima savjeta MZ u cilju prikupljanja podataka o ovim kategorijama stanovništva, prvenstveno kada se radi o ruralni dijelovima, raseljenim i povratničkim porodicama	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, Institucije u sektorima: lokalna uprava, obrazovni sektor, zdravstveni sektor, socijalni sektor, policija i pravosuđe, organizacije civilnog društva	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci, dopisi, broj slučajeva koje prijave MZ, razmjenjene druge relevantne informacije	Izveštaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, po prvi put evidentirana djeca sa smetnjama u razvoju
1.1.5. Formiranje i redovno ažuriranje zajedničke baze podataka djece žrtava nasilja u porodici na nivou općine Živinice	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT	Uspostavljena Elektronska baza	Uspostavljena baza u kojoj su evidentirani svi slučajevi; broj evidentiranih slučajeva u bazi	Uspostavljena Elektronska baza podataka koja se redovno ažurira
1.1.6. Formiranje i redovno ažuriranje zajedničke baze podataka djece sa smetnjama u razvoju na nivou općine Živinice	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT	Uspostavljena elektronska baza	Uspostavljena baza u kojoj su evidentirana sva djeca; broj djece u bazi sa kategorijom smetnji	Uspostavljena baza podataka koja se redovno ažurira

1.1.7. Formiranje i redovno ažuriranje zajedničke baze podataka maloljetnih lica sa poremećajem u ponašanju/ u sukobu sa zakonom na nivou općine Živinice	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu I inkluziju/OOT	Uspostavljena Elektronska baza	Uspostavljena baza u kojoj su evidentirani svi slučajevi; broj evidentiranih slučajeva u bazi	Uspostavljena baza podataka koja se redovno ažurira
1.1.8. Formiranje i redovno ažuriranje zajedničke baze podataka punoljetnih lica sa invaliditetom/školu u cilju praćenja na nivou općine Živinice	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu I inkluziju/OOT	Uspostavljena Elektronska baza	Uspostavljena baza u kojoj su evidentirani svi slučajevi; broj evidentiranih slučajeva u bazi	Uspostavljena baza podataka koja se redovno ažurira
1.1.9. Formiranje i redovno ažuriranje zajedničke baze podataka djece predškolskog uzrasta koja imaju potrebu za socijalni uključivanjem, te ranom detekcijom i intervencijom u cilju pripreme za polazak u školu na nivou općine Živinice	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu I inkluziju/OOT	Uspostavljena Elektronska baza	Uspostavljena baza u kojoj su evidentirani svi slučajevi; broj evidentiranih slučajeva u bazi	Uspostavljena baza podataka koja se redovno ažurira
1.1.10. Prikupljanje informacija o broju marginalizovanih grupa u cilju popunjavanja sektorskih upitnika i dostavljanja kako bi se ažurirala Elektronska baza podataka	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu I inkluziju/GOT	Ažurirana Elektronska baza podataka u skladu sa odlukom SZI Komisije (redovno svakih 6 mjeseci)	Uspostavljena baza u kojoj su evidentirani svi slučajevi; broj evidentiranih slučajeva u bazi	Ažurirana Elektronska baza podataka; Printani izvještaji koje omogućava Elektronska baza
Operativni cilj 1.2. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija/organizacija uključenih u sistem socijalne zaštite i inkluzije djece i mladih sa smetnjama u razvoju na području općine i definisati mehanizme međusobne saradnje u procesu pružanja stručnih i savjetodavnih usluga korisnicima, te praćenje napretka svakog pojedinačnog slučaja				
1.2.1. Organizovati obuke za nastavnike osnovnih i srednjih škola i zaposlene u predškolskoj ustanovi iz oblasti inkluzivne nastave i rada sa djecom sa smetnjama u razvoju	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija seminara, radionica, treninga na radnom mjestu, kolegijalne podrške, razmjene iskustava i sl	Broj organizovanih edukacija, broj obučeni profesionalaca, izvještaji o radu
1.2.3. Organizovati obuke profesionalcima iz svih relevantnih institucija (Općina Živinice, JU CSR, predškolske ustanove, škole, Dom zdravlja, centar za mentalno zdravlje, policija) za rad sa djecom sa smetnjama u razvoju	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija seminara, radionica, treninga na radnom mjestu, kolegijalne podrške, razmjene iskustava i sl	Broj organizovanih edukacija, broj obučeni profesionalaca, izvještaji o radu
1.2.4. Obezbijediti kontinuiran rad i finansiranje uspostavljenog Edukativnog centra za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju, kao novog vida usluga uspostavljenog u period 1.8-31.12.2015. godine	SZI Komisija	Tokom 2016-2017. godine	Sastanci Komisije na tu temu, dopisi ministarstvu, dopisi Općini Živinice, preporuke, predlog projekta	Zapisnici sa sastanaka, broj dopisa, preporuka, primljeni odgovori, projektni dokument, plan rada Edukativnog centra
1.2.5. Poduzimanje aktivnosti i uključivanje privatnog sektora u cilju finansijske podrške aktivnostima usmjerenim na definisanu marginalizovanu grupu	SZI Komisija, lokalne institucije/organizacije, privatna preduzeća	Kontinuirano tokom dvije godine	Broj dopisa, liste	Izvještaji, broj preduzeća koja su dala svoje finansijsko učešće
1.2.6. Praćenje primjene Protokola o saradnji i postupanju institucija na lokalnom nivou u skladu sa već uspostavljenim dobrim praksama lokalnih institucija, kako bi se precizno definisale već uspostavljene linije komunikacije i oblici saradnje i omogućilo praćenje implementacije	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT	Tokom 2016	Sastanci radi definisanja samog dokumenta Definisan tekst dokumenta Potpisan dokument od strane nadležnih institucija	Definisan dokument na lokalnom nivou, fotografije, zapisnici sa sastanaka i ceremonije potpisivanja
1.2.7. Kroz Radnu grupu za socijalni zaštitu i inkluziju, uključiti sve nadležne institucije u definisanje individualnih programa rada za svaki pojedinačni slučaj, te osigurati praćenje napretka i	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT uz podršku SZI Komisije	Tokom 2016	Sastanci Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT-a na tu temu,	Zapisnici sa sastanaka, broj preporuka, broj izrađenih planova, broj slučajeva koji se

razmjenu informacija			preporuke, definisani individualni planovi	prate
1.2.8. U skladu sa potrebama, unapređenje Protokola o saradnji i postupanju institucija na lokalnom nivou u skladu sa već uspostavljenim dobrim praksama lokalnih institucija, kako bi se precizno definisale već uspostavljene linije komunikacije i oblici saradnje i omogućilo praćenje implementacije	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT uz podršku SZI Komisije	Krajem 2016/početakom 2017. godine	Sastanci Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT-a na tu temu, preporuke u cilju unapređenja Protokola	Zapisnici sa sastanaka, broj preporuka za unapređenje Protokola, unaprijeđen Protokol, usvojen Protokol od strane SZI Komisije, Potpisan Protokol
Operativni cilj 1.3. Uspostaviti mehanizme kojima će se intenzivirati i poboljšati saradnja svih lokalnih institucija sa roditeljima, posebno kada je riječ o roditeljima djece i mladih sa smetnjama u razvoju radi jačanja svijesti o potrebi i prednostima razvrstavanja, te načinima postupanja sa tom djecom imajući u vidu najbolji interes maloljetnog lica i obezbjeđivanje uslova za optimalan razvoj u skladu sa mogućnostima				
1.3.1. Promocija prednosti i prava koja mogu ostvarivati djeca sa smetnjama u razvoju koja su prošla procjenu stručne komisije: promotivni letci, radio emisije, svakodnevni kontakti kroz rad institucija	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT uz podršku SZI Komisije	Kontinuirano tokom dvije godine	Štampani letci, emitovane radio emisije, održani sastanci i druge promotivne aktivnosti u obdaništu, školama, zdravstvenim ustanovama, mjesnim zajednicama	Fotografije, audio i video zapisi, izvještaji, zapisnici sa sastanaka, letci
1.3.2. Osigurati da se nalaz i mišljenje stručne Komisije za procjenu sposobnosti redovno dostavlja, prema pravilniku o radu, svim nadležnim institucijama, a ne samo roditeljima	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Prva polovina 2016	Sastanci SZI Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT-a na tu temu, preporuke, zaključci uvedena nova praksa u radu stručne komisije,	Zapisnici sa sastanaka, broj preporuka, izvještaji o radu Komisije
1.3.3. Organizovanje redovnih sastanaka sa roditeljima djece koja su kategorisana u cilju edukacije, razmjene informacija i praćenje napretka	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci se održavaju redovno svaka tri mjeseca Izvještaji profesionalaca o napretku	Fotografije, zapisnici, zaključci, preporuke, zahtjevi, dopisi, inicijative sa sastanaka
1.3.4. Organizovanje sastanaka za podršku roditelja sa djecom sa smetnjama u razvoju koja jesu i koja nisu prošla procjenu stručne Komisije	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci se održavaju redovno svaka tri mjeseca Izvještaji profesionalaca o napretku	Fotografije, zapisnici, zaključci, preporuke, zahtjevi, dopisi, inicijative sa sastanaka
1.3.5. Izrada i praćenje realizacije individualnih planova rada za svako dijete u saradnji sa roditeljima	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Izrađeni individualni planovi za svaki pojedinačan slučaj, izvještaji institucija o realizovanju aktivnosti iz svog domena	Planovi, Izvještaji o realizaciji, sastanci, preporuke, broj slučajeva koji se prate
1.3.6. Preduzimati aktivnosti u cilju intenziviranja saradnje između službe pedijatrije i porodične medicine u Domu zdravlja radi razmjene informacija i praćenje napretka, posebno kada je riječ o djeci sa smetnjama u razvoju	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u Domu zdravlja	Kontinuirano tokom dvije godine	Dopisi, preporuke komisije, sastanci	Dopisi, zapisnici sa sastanaka, odluke Doma zdravlja, izvještaji o radu
1.3.7. Preduzimati aktivnosti u cilju lakšeg pristupa invalidnih lica institucijama na području općine Živinice (fizičke barijere, rezervisani parkinzi i sl.)	Komisija SZI, Radna grupa SZI, JU, JP i JP „Horizontala“, JZU	Kontinuirano tokom dvije godine	Dopisi, preporuke komisije	Dopisi, fotografije, zapisnici sa sastanaka

1.3.8. Pružanje pomoći udruženjima koja okupljaju lica sa smetnjama u razvoju kroz volonterski rad	Radna grupa SZI, Crveni kiž NVO	Kontinuirano tokom dvije godine (najmanje dva puta u godini)	Dopisi, provedene aktivnosti	Zapisnici o volonterskom radu, fotografije,
OSNOVNI CILJ 2. Uspostaviti adekvatne usluge i mehanizme saradnje koji će doprinijeti smanjenju broja maloljetnih lica sa poremećajem u ponašanju i u sukobu sa zakonom				
Operativni cilj 2.1. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija/organizacija uključenih u proces prevencije maloljetničkog poremećaja u ponašanju i prestupništva, ali i pružanja stručnih i savjetodavnih usluga maloljetnim licima i njihovim porodicama				
2.1.1. Organizovati obuke profesionalcima iz svih relevantnih institucija (Općina Živinice, JU CSR, predškolske ustanove, škole, Dom zdravlja, Centar za mentalno zdravlje, policija) radi upoznavanja sa zakonodavstvom i razmjene iskustava po pitanju maloljetnika sa poremećenim ponašanjem i postupanja sa maloljetnicima u sukobu sa zakonom	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija seminara, radionica, treninga na radnom mjestu, kolegijalne podrške, razmjene iskustava i slično	Broj organizovanih edukacija, broj obučeni profesionalaca, izvještaji o radu
2.1.2. Uspostaviti Savjetodavnu službu za maloljetne prestupnike i porodice u kojima je bilo evidentiranih slučajeva maloljetničkog prestupništva i zaposliti stručne saradnike za rad sa ovim kategorijama	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, Centar za socijalni rad, donatori	Osnivanje u prvoj polovini 2016. Godine, a funkcionisanje kontinuirano tokom dvije godine	Uspostavljena služba, revidirani opisi poslova zaposlenih, promovisana nova usluga u zajednici, definisani mehanizmi upućivanja iz drugih ustanova, korisnici informisani o postojanju službe	Izvještaji o radu JU CSR, izvještaj o radu Savjetodavne službe, broj posjeta, broj upućenih slučajeva
2.1.3. Obezbijediti neophodna sredstva za rad policijskoj stanici (posebna prostorija predviđena samo za rad sa maloljetnicima, uređaji za audio i video snimanje prilikom rada sa maloljetnicima i sl)	SZI Komisija, Policija, donatori	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci Komisije, dopisi, preporuke, predlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, zaključci, dopisi, fotografije, projektni dokument
2.1.4. Preduzimati preventivne aktivnosti u smislu edukacije roditelja i šire društve zajednice maloljetničkom prestupništvu, zakonodavstvu i postupanju sa počiniocima radi sprečavanja recidiva	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija radionica, treninga, štampanje letaka, postera, radio emisije, zborovi građana i sl	Fotografije, zapisnici, zaključci, štampani promo material, preporuke, zahtjevi
Operativni cilj 2.2. Uspostaviti mehanizme kojima će se intenzivirati i poboljšati saradnja svih lokalnih institucija/organizacija međusobno ali i sa porodicama u kojima je bilo evidentiranih slučajeva maloljetničkog poremećaja u ponašanju i prestupništva radi omogućavanja praćenja napretka u svakom pojedinom slučaju				
2.2.1. Obezbijediti razmjenu informacija i podataka između lokalnih institucija kroz rad SZI Komisije i Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju /OOT-a	SZI Komisija, Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju /OOT-a, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Redovni sastanci komisija i sastanci u slučaju hitnosti (po potrebi)	Zapisnici sa sastanaka, izvještaji o radu, zaključci, preporuke
2.2.2. Potpisivanje dokumenta/protokola na lokalnom nivou u skladu sa već uspostavljenim dobrim praksama lokalnih institucija, kako bi se precizno definisale već uspostavljene linije komunikacije i oblici saradnje i omogućilo praćenje implementacije	SZI Komisija, Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju /OOT-a	Prva polovina 2016	Sastanci radi definisanja samog dokumenta, Definisan tekst dokumenta, Potpisan dokument od strane nadležnih institucija	Definisan dokument na lokalnom nivou, fotografije, zapisnici sa sastanaka i ceremonije potpisivanja, izvještaji tijela za praćenje primjene dokumenata u

				praksi
2.2.3. Intenzivirati napore na jačanju kapaciteta profesionalaca zaposlenih u institucijama u cilju smanjenja stepena tolerancije na nasilje i povećanje broja prijavljenih slučajeva	SZI Komisija, Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju /OOT-a, profesionalci u institucijama, resorna ministarstva, donatori, NVO-i	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija seminara, radionica, treninga na radnom mjestu, kolegijalne podrške, razmjene iskustava, i slično	Broj organizovanih edukacija, broj obučeni profesionalaca, fotografije, prezentacije, izvještaji o radu, planovi profesionalnog usavršavanja zaposlenih u institucijama
2.2.4. Izrada i praćenje realizacije individualnih planova rada za svakog počinioca u saradnji sa roditeljima	Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, Policijska stanica, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Izrađeni individualni planovi za svaki pojedinačan slučaj, izvještaji institucija o realizovanju aktivnosti iz svog domena	Planovi, Izvještaji o realizaciji, sastanci, preporuke, broj slučajeva koji se prate, izvještaji profesionalca o napretku
2.2.5. Intenzivirati saradnju roditelja i škole po pitanju maloljetničkog prestupništva	SZI Komisija, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija seminara, radionica, treninga za roditelje, razmjene iskustava, i sl	Broj organizovanih edukacija, broj roditelja koji se odazovu, fotografije, prezentacije, izvještaji o radu
2.2.6. Preduzimati aktivnosti radi edukacije roditelja i šire društvene zajednice o vrstama maloljetničkog prestupništva, zakonodavstvu i postupanju sa počiniocima radi sprječavanja recidiva	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija radionica, treninga, štampanje letaka, postera, radio emisije, zborovi građana i sl	Fotografije, zapisnici, zaključci, štampani promo material, preporuke, zahtjevi, itd
OSNOVNI CILJ 3. Pokrenuti zajedničke aktivnosti usmjerene na jačanje socijalne uključenosti punoljetnih osoba sa invaliditetom, kao i lica sa problemima mentalnog zdravlja i njihovih porodica				
Operativni cilj 3.1. Definirati referalni mehanizam koji će omogućiti da se utvrdi tačan broj osoba sa invaliditetom i lica sa problemima mentalnog zdravlja, putem prikupljanja podataka na terenu, razmjene informacija i formiranja baze podataka o ovim kategorijama stanovništva				
3.1.1. Redovno ažuriranje postojećih evidencija u svim institucijama vezano za broj punoljetnih lica sa invaliditetom, uključujući mentalno oboljela lica	Institucije u sektorima: lokalna uprava, zdravstveni, socijalni sektor	Kontinuirano tokom dvije godine	Uspostavljene evidencije u pojedinačnim institucijama koje se redovno ažuriraju; broj evidentiranih slučajeva u svakoj od njih	Izvještaji o radu institucija, uvid u evidencije o broju osoba sa invaliditetom
3.1.2. Podsticanje saradnje i razmjene informacija između institucija	SZI Komisija, Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci različitih insitucija	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci SZI Komisije i Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, sastanci pojedinih institucija, dopisi, razmjenjene informacije	Izvještaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije
3.1.3. Jačanje saradnje institucija sa predsjednicima savjeta MZ u cilju prikupljanja podataka o ovim kategorijama stanovništva	SZI Komisija, Radna grupa za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT, i institucije u sektorima: lokalna uprava,	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci, dopisi, broj slučajeva koje prijave MZ, razmjenjene druge relevantne informacije, broj posjeta predstavnika institucija pojedinim MZ	Izvještaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, izvještaji o radu MZ

	zdravstveni, socijalni, policija			
3.1.4. Formiranje i redovno ažuriranje zajedničke baze podataka na nivou općine Živinice	SZI Komisija, Općina Živinice	Evidencija uspostavljena tokom 2016. godine i u nastavku se ista ažurira	Uspostavljena baza u kojoj su evidentirani svi slučajevi i koja omogućava praćenje svih slučajeva; broj evidentiranih slučajeva u bazi	Uspostavljena baza podataka koja se redovno ažurira, a kada se radi broju lica sa invaliditetom, uključujući mentalno oboljela lica
Operativni cilj 3.2. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija/organizacija uključenih u sistem socijalne zaštite i inkluzije na području općine Živinice i definisati mehanizme međusobne saradnje u procesu pružanja adekvatnih stručnih i savjetodavnih usluga korisnicima				
3.2.1. Intenzivirati saradnju sa organizacijama civilnog društva radi razmjene informacija, prikupljanja informacija na terenu	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, NVO-i	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci, dopisi, broj slučajeva koje prijave NVO-i, razmjenjene druge relevantne informacije	Izveštaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, izveštaji o radu NVO-a, broj terenskih posjeta, broj evidentiranih lica sa invaliditetom –civilne žrtve
3.2.2. Ojačati kapacitete postojeće patronažne službe kako bi se omogućile medicinske usluge u domaćinstvima, u slučaju da za iste postoji potreba kod određenog broja osoba sa invaliditetom	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, Dom zdravlja, SMZ, donatori	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci komisije, dopisi, preporuke, zaključci, predlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, zaključci, dopisi
3.2.3. Organizovati individualne obuke/edukacije za članove porodice i osobe sa invaliditetom koje se teško kreću i oboljele od metalnog zdravlja koji ne žele da se liječe	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju, Centar za mentalno zdravlje, Dom zdravlja, nadležna ministarstva	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija radionica, treninga, seminara	Fotografije, zapisnici, broj pruženih usluga vezano za individualnu edukaciju osoba sa invaliditetom članova porodice
Operativni cilj 3.3. Poboljšati pristupačnost postojećih usluga u zajednici za ove kategorije stanovništva				
3.3.1. Izraditi plan aktivnosti SZI Komisije na uspostavljanju integrisanih usluga u zajednici za osobe sa invaliditetom koje se teško kreću i metalno oboljele koji ne saraduju sa CMZ	SZI Komisija, profesionalci, Dom zdravlja, CMZ, JU CSR	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci Komisije, preporuke, zaključci, predlozi plana aktivnosti profesionalaca iz socijalnog sektora i sektora zdravstva	Zapisnici sa sastanaka, zaključci, usvojen Plan aktivnosti
3.3.2. Formirati timove za medicinsku pomoć u domaćinstvu u kući (izraditi plan aktivnosti timova, detaljan opis poslova, načine izvještavanja) i obezbijediti sredstva za rad	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, Centar za socijalni rad, Općina Živinice, Dom zdravlja, CMZ, JU CSR	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci Komisije, dopisi, preporuke, zaključci, predlozi projekata za formiranje timova koje čine profesionalci iz socijalnog sektora i sektora zdravstva	Zapisnici sa sastanaka, zaključci, dopisi, projektni dokument, odluka o formiranju timova
3.3.3. Medijski promovisati rad medicinskih timova koji pružaju pomoć u domaćinstvu osoba sa invaliditetom i mentalno oboljelim licima u cilju jačanja svijesti zajednice o problemima u kojima se nalazi navedena grupa građana	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, JU CSR, CMZ, Dom zdravlja	Kontinuirano tokom dvije godine	Medijske objave, Intervjui, zapisi	Broj objavljenih medijskih priloga/novinskih članaka, Izveštaji
OSNOVNI CILJ 4. Poduzeti koordinisane aktivnosti u zajednici usmjerene na smanjenje stope nasilja u porodici				

Operativni cilj 4.1. Ojačati kapacitete svih lokalnih institucija uključenih u sistem socijalne zaštite i inkluzije na području općine Živinice i definisati mehanizme razmjene informacija i međusobne saradnje u procesu definisanja neophodnih integrisanih usluga porodicama u kojima su evidentirani slučajevi nasilja				
4.1.1. Intenzivirati napore na jačanju kapaciteta profesionalaca zaposlenih u institucijama u cilju smanjenja stepena tolerancije na nasilje i povećanje broja prijavljenih slučajeva	SZI Komisija, profesionalci u institucijama, resorna ministarstva, donatori, NVO-i	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija seminara, radionica, treninga na radnom mjestu, kolegijalne podrške, razmjene iskustava, i sl	Broj organizovanih edukacija, broj obučeni profesionalaca, fotografije, prezentacije, izvještaji o radu, planovi profesionalnog usavršavanja zaposlenih u institucijama
4.1.2. Podsticati saradnju i razmjene informacija između institucija	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu I inkluziju/OOT, profesionalci različitih sektora sa iskustvom na temu nasilja nad djecom i nasilja u porodici	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci Komisije, sastanci pojedinih institucija, dopisi, razmjenjene informacije	Izvještaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije
4.1.3. Jačati saradnju institucija sa predsjednicima savjeta MZ u cilju prikupljanja podataka o ovim kategorijama stanovništva, a kada se radi o nasilju nad djecom i nasilju u porodici	SZI Komisija i institucije u sektorima: lokalna uprava, obrazovni, zdravstveni, socijalni, policija	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci, dopisi, broj slučajeva koje prijave MZ, razmjenjene druge relevantne informacije, broj posjeta predstavnika institucija pojedinim MZ	Izvještaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, izvještaji o radu MZ vezano za dostavljene podatke o broju slučajeva nasilja u ruralnim dijelovima lokalne zajednice
4.1.4. Intenzivirati saradnju sa NVO sektorom radi razmjene informacija, prikupljanja informacija na terenu	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu I inkluziju/OOT, NVO-i	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci, dopisi, broj slučajeva koje prijave NVO-a, razmjenjene druge relevantne informacije	Izvještaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, izvještaji o radu NVO-a, a kada se radi o broju slučajeva nasilja
4.1.5. Obezbijediti stambeni objekata za korištenje za zbrinjavanje žrtve nasilja	Lokalna uprava, SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, Centar za socijalni rad, Dom zdravlja, CMZ, Policija, NVO	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci Komisije, dopisi, preporuke, predlozi projekata	Izvještaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije, Plan aktivnosti
4.1.6. Pratiti primjenu Protokola o postupanju i saradnji nadležnih subjekata na zaštiti žrtava nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT,	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci komisije, dopisi, preporuke, predlozi projekata	Izvještaji, zapisnici sa sastanaka, fotografije
4.1.7. Potpisati Protokol o postupanju u slučaju nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja djece u skladu sa postojećim na entitetskom nivou i već uspostavljenim dobrim praksama lokalnih institucija, kako bi se ovaj dokument prilagodio uslovima u lokalnoj zajednici i bio primjenjiviji u praksi	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT,	Priprema tokom 2016. Godine, a potpisivanje 2017. godine	Sastanci radi definisanja samog dokumenta Definisan tekst dokumenta Potpisan dokument od strane nadležnih institucija	Definisan dokument na lokalnom nivou, fotografije, zapisnici sa sastanaka i ceremonije potpisivanja, izvještaji tijela za praćenje primjene dokumenata u praksi
Operativni cilj 4.2. Pokrenuti aktivnosti na uspostavljanju integrisanih usluga u zajednici usmjerenih na zaštitu žrtava nasilja u porodici i smanjenje stope nasilja u porodici				

4.2.1. Jačati svijest profesionalaca iz svih relevantnih lokalnih institucija (Općina Živinice, Centar za socijalni rad, obdanište, škole, Dom zdravlja, Centar za mentalno zdravlje, policija) u cilju smanjenja stepena tolerancije na nasilje i povećanje broja prijavljenih slučajeva	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija seminara, radionica, treninga na radnom mjestu, kolegijalne podrške, razmjene iskustava i sl	Broj organizovanih edukacija, broj obučeni profesionalaca, izvještaji o radu
4.2.2. Definirati prioritete potrebe kao i nedostajuće integrisane usluge kao odgovor na te potrebe	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Do kraja 2016. godine	Sastanci SZI Komisije, preporuke, zaključci, prijedlozi uvođenja novih usluga	Zapisnici sa sastanaka, zaključci, usvojeniprijedlozi uvođenja novih usluga
4.2.3. Izraditi plan aktivnosti Komisije na uspostavljanju integrisanih usluga u zajednici usmjerenih na zaštitu žrtava nasilja u porodici i smanjenje stope nasilja u porodici.	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Do kraja 2016. godine	Sastanci SZI Komisije, preporuke, zaključci, predlozi plana aktivnosti	Zapisnici sa sastanaka, zaključci, usvojen plan aktivnosti
Operativni cilj 4.3. Preduzeti aktivnosti radi jačanja svijesti šire društvene zajednice o nasilju u porodici u cilju prevencije i promocije pozitivnih vrijednosti i dobre prakse				
4.3.1. Preduzimati aktivnosti radi edukacije roditelja i šire društvene zajednice o nasilju u porodici	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Organizacija radionica, treninga, štampanje letaka, postera, radio emisije, zborovi građana i sl	Fotografije, zapisnici, zaključci, štampani promotivni material, preporuke, zahtjevi, itd
4.3.2. Informacione kampanje radi podizanja svijesti o problemima ovih kategorija	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Saopštenja za medije, letci, poster, sastanci u MZ, individualne aktivnosti svake od institucija	Štampani promo material, broj održanih sastanaka u MZ, brošure, letci, poster, itd
4.3.3. Promotivne aktivnosti u cilju prevencije nasilja (promocija pozitivnih vrijednosti porodice, zdravog načina života, nenasilja, pozitivnih praksi iz okruženja)	SZI Komisija, Radna grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano tokom dvije godine	Saopštenja za medije, letci, poster, sastanci u MZ, individualne aktivnosti svake od institucija	Štampani promo material, broj održanih sastanaka u MZ, brošure, letci, poster
OSNOVNI CILJ 5. Obezbijediti podršku šire društvene zajednice, ali i viših nivoa vlasti za aktivnosti na polju socijalne zaštite i inkluzije definisanih grupa				
Operativni cilj 5.1. Intenzivirati saradnju lokalnih institucija/organizacija sa privatnim sektorom i medijima po pitanjima od značaja za socijalnu zaštitu i inkluziju definisanih grupa i uključiti veći broj građana, posebno mladih i lica iz ruralnih dijelova općine Živinice, u aktivnosti jačanja socijalne zaštite i inkluzije prioriternih grupa				
5.1.1. Promocija vrijednosti porodice, jačanje svijesti o nasilju u porodici radi smanjenja stepena tolerancije na nasilje u društvu uopšte i razbijanje tabua u zajednici	SZI Komisija uz podršku Radne grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama, lokalni mediji, lokalna uprava	Kontinuirano	Organizacija seminara, radionica, radio emisija, promotivni letci, predavanja, sastanci sa predstavnicima MZ, itd,	Broj organizovanih edukacija, broj radio emisija, broj odštampanih i distribuiranih letaka, zapisnici sa sastanaka, fotografije, izvještaji o radu
5.1.2. Promotivne aktivnosti u lokalnim institucijama i društvu radi razbijanja predrasuda o djeci i mladima sa smetnjama u	SZI Komisija uz podršku Radne grupa za socijalnu	Kontinuirano	Organizacija seminara, radionica, radio emisija, promotivni letci,	Broj organizovanih edukacija, broj radio emisija, broj

razvoju/promocija pozitivnih primjera inkluzije iz prakse i licima sa invaliditetom	zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama, lokalni mediji, lokalna uprava		predavanja, sastanci sa predstavnicima MZ, itd,	odštampanih i distribuiranih letaka, zapisnici sa sastanaka, fotografije, izvještaji o radu
5.1.3. Organizovati medijske kampanje radi podizanja svijesti o položaju maloljetnih lica sa smetnjama u razvoju i njihovih porodica, maloljetnih lica sa poremećajem u ponašanju i njihovih porodica, punoljetnih lica sa invaliditetom, te žrtava nasilja u porodici , a u cilju podizanja svijesti šire javnosti i podsticanja solidarnosti i dijaloga	SZI Komisija uz podršku Radne grupa za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama, lokalni mediji, lokalna uprava	Kontinuirano	Organizacija seminara, radionica, radio emisija, promotivni letci, predavanja, sastanci sa predstavnicima MZ, itd,	Broj organizovanih edukacija, broj radio emisija, broj odštampanih i distribuiranih letaka, zapisnici sa sastanaka, fotografije, izvještaji o radu
5.1.4. Uključivati mlade volontere u rad na pitanjima socijalne zaštite i inkluzije definisanih grupa u zajednici	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama	Kontinuirano	Sastanci Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju na tu temu, pozivi, inicijative, preporuke, predlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, broj dopisa, preporuka, broj mladih koji se uključuju u aktivnosti, realizovane aktivnosti u zajednici
5.1.5. Lobiranje kod privatnog sektora u cilju zapošljavanja sa prioritetom zapošljavanja nezaposlenih lica koja pripadaju definisanim kategorijama	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, profesionalci u institucijama, lokalna uprava	Kontinuirano	Sastanci SZI komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT na tu temu, dopisi i inicijative preduzećima, preporuke, prijedlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, broj dopisa, broj preporuka, primljeni odgovori, projektni dokumenti, broj zaposlenih lica koja pripadaju prioriternim marginalizovanim grupama
Operativni cilj 5.2. Obezbijediti kontinuiran rad Komisije za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju općine Živinice i Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT				
5.2.1. Redovno održavanje sastanaka SZI Komisije, uključujući rad Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	Kontinuirano tokom dvije godine	Održano najmanje 20 redovnih sastanaka SZI Komisije (mjesečni radni sastanci)	Zapisnici sa sastanaka; Izvještaji o radu SZI Komisije u skladu sa planiranim vremenskim periodom; dopisi, inicijative fotografije
5.2.2. Nastavak praćenja cjelokupne implementacije projekta „Podrška trajnim rješenjima Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma“, u saradnji sa OOT-om, te prikupljanje informacija u cilju praćenja aktivnosti i kreiranja Izvještaja	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	Kontinuirano tokom implementacije Projekta i u skladu sa planiranim vremenski periodom Izvještavanja	Iformacije prosljeđene od strane OOT-a, a vezano za radne grupe (Radna grupa za ekonomsku održivost, Radna grupa za stanovanje)	Broj zapisnika sa sastanaka OOT-a
5.2.3. Redovno održavanje sastanaka Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT, koja djeluje uz podršku SZI Komisije u cilju Praćenja implementacije protokola , prikupljanja podataka u cilju ažuriranja elektronske baze slično	Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT uz podršku SZI Komisije	Kontinuirano tokom dvije godine	Održano najmanje 20 redovnih sastanaka Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT (mjesečni radni sastanci)	Zapisnici sa sastanaka, dopisi, inicijative, fotografije
5.2.4. Poduzimanje aktivnosti u cilju osiguranja i daljeg izdvajanja sredstava za finansiranje rada SZI Komisije iz budžeta Općine Živinice	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	Kontinuirano tokom dvije godine u skladu sa potrebama	Dopisi u slučaju potrebe	Finansiranje rada SZI Komisije je obezbijeđeno tokom 2015. godine u skladu sa Odlukom

				načelnika, uz napomenu da će se zagovarati kontinuitet pomenutog
5.2.5. Kontinuirano praćenje i izvještavanje prema načelniku i Općinskom vijeću o radu SZI Komisije uključujući aktivnosti Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/OOT i realizaciji plana aktivnosti	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ oOT	Kontinuirano tokom dvije godine	Šestomjesečni izvještaji kreirani u cilju izvještavanja načelnika, Godišnji izvještaji za Općinsko vijeće; Preporuka SZI Komisije u vezi realizacije Akcionog plana	4 šestomjesečna izvještaja o implementaciji AP dostavljena načelniku, 2 godišnja izvještaja dostavljena Općinskom vijeću opštine Živinice; Broj Preporuka SZI Komisije u vezi realizacije AP
5.2.6. Analiza situacije marginalizovanih grupa po završetku implementacije ovog Plana aktivnosti	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	6 mjeseci (druga polovina 2017.)	Popunjeni upitnici za analizu situacije, žurirana elektronska baza podataka, Izvještaji, zapisnici sa sastanaka SZI Komisije koja djeluje uz podršku Radne grupe za socijalnu zaštitu i inkluziju/GOT	Kreiran dokument koji se odnosi na Analizu situacije i koji čini korak za kreiranje Akcionog plana za 2018-2019. godinu
5.2.7. Izrada plana aktivnosti za naredni dvogodišnji period (2018-2019. godinu) i njegovo upućivanje na usvajanje od strane Općinskog vijeća općine Živinice	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	6 mjeseci (druga polovina 2017.)	Zapisnici sa radnih sastanaka, dopisi, analiza	Akcionni plan za period 2018-2019. godinu; Odluka Općinskog vijeća općine Živinice
5.2.8. Ažuriranje Elektronske baze podataka zasnovane na sektorskim upitnicima	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ GOT, Operater/ Administrator zadužen za unos podataka i izvještavanje	U skladu sa potrebama SZI Komisije i u skladu sa kreiranjem dokumenta koji se odnosi na Analitu situacije	Popunjeni sektorski upitnici, ažurirana baza sredinom i krajem kalendarske godine	Ažurirana baza podataka (najmanje 2 puta godišnje)
5.2.9. Monitoring aktivnosti uspostavljene nove usluge u periodu 01.08-31.12.2015. godine, a koja se odnosi na unapređenje usluga za roditelje i djecu i mlade sa smetnjama u razvoju u okviru rada Edukativnog centra	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju	Najmanje dva puta godišnje, po potrebi i češće	Zapisnici sa monitoring posjete, fotografije, liste, radovi djece	Broj roditelja i maloljetnih lica sa smetnjama u razvoju korisnika usluga Edukativnog centra, Izvještaji edukativnog centra
Operativni cilj 5.3. Obezbijediti podršku svih nivoa vlasti za aktivnosti preduzete u okviru ovog akcionog plana				
5.3.1. Lobiranje za jaču finansijsku podršku za aktivnosti na polju socijalne zaštite i inkluzije definisanih grupa sa fokusom na raseljena lica i povratnike i nabavku instrumenata za rad nadležnih institucija od strane opštine, entiteta, ali i privatnog sektora	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci SZI Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT na tu temu, dopisi, inicijative relevantnim ministarstvima, inicijative Općini Živinice, preporuke, predlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, broj dopisa, broj preporuka, broj primljenih odgovora/odluka, projektni dokumenti
5.3.2. Poduzimanje aktivnosti i uključivanje privatnog sektora i drugih donator u cilju finansijske podrške implementaciji Akcionog plana	SZI Komisija, lokalne institucije/organizacije, privatna preduzeća	Kontinuirano tokom dvije godine	Broj dopisa, liste	Izvještaji, broj preduzeća koja su dala svoje finansijsko učešće

5.3.3. Lobiranje viših nivoa vlasti za usaglašavanje propisa na nivou entiteta u cilju lakše primjene u zajednici, a kako bi se omogućile kvalitetnije usluge za veći broj djece predškolskog uzrasta, sa fokusom na djecu iz ranjivih grupa i primjenu inkluzije	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ GOT	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci SZI Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/GOT na tu temu, dopisi, inicijative relevantnim ministarstvima, inicijative Općini Živinice, preporuke, predlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, broj dopisa, broj preporuka, broj primljenih odgovora/odluka, projektni prijedlozi
5.3.4. Lobiranje viših nivoa vlasti za usaglašavanje propisa na nivou entiteta radi lakše primjene u zajednici i za prilagođavanje nastavnog plana i programa u osnovnim školama za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju, te unapređenja inkluzije	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci SZI Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT na tu temu, dopisi, inicijative relevantnim ministarstvima, inicijative Općini Živinice, preporuke, predlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, broj dopisa, broj preporuka, broj primljenih odgovora/odluka, projektni dokumenti
5.3.5. Lobiranje za mogućnost zapošljavanja neophodnog stručnog kadra u lokalnim institucijama (JU CSR, CMZ, škole)	SZI Komisija uz podršku Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/ OOT	Kontinuirano tokom dvije godine	Sastanci SZI Komisije i Radne grupe za socijalni zaštitu i inkluziju/OOT na tu temu, dopisi, inicijative relevantnim ministarstvima, inicijative Općini Živinice, preporuke, predlozi projekata	Zapisnici sa sastanaka, broj dopisa, broj preporuka, broj primljenih odgovora/odluka, projektni dokumenti

7. PROCJENA BUDŽETA ZA 2016-2017. GODINU

Procjena iznosa planiranog od strane Općine Živinice³

Stavke iz Budžeta Općine Živinice		Planirani iznos u KM za 2016. g. (procjena)	Planirani iznos u KM za 2017. g. (procjena)
1.	JU Centar za socijalni rad	423.972,00	423.972,00
2.	Finansiranje projekta i programa iz oblasti omladinske politike – GIZ sporazum	0,00	0,00
3.	Centar za djecu s višestrukim smetnjama „Vrati mi osmijeh” Živinice	9.000,00	9.000,00
4.	Naknada za kupovinu zemljišta i rentu za potrebe Centra za djecu sa višestrukim smetnjama “Vrati mi osmijeh” Živinice	23.000,00	23.000,00
5.	Udruženje gluvih i nagluvih osoba Živinice	1.000,00	1.000,00
6.	Udruženje roditelja djece osoba s autizmom URDOSA	1.500,00	1.500,00
7.	Sufinansiranje akcionih planova za stambeno zbrinjavanje romske populacije	50.000,00	50.000,00
8.	Udruženje slijepih i slabovidnih lica Živinice	2.000,00	2.000,00
9.	Crveni križ	3.000,00	3.000,00
10.	Fondacija Mozaik – grant – Omladinska banka – sufinansiranje projekta na Općini Živinice	7.500,00	7.500,00
11.	Grant – Fondacija Tuzlanske zajednice – sufinansiranje projekta na području općine Živinice	5.000,00	5.000,00
12.	Ostalo	168.420,00	168.420,00
13.	Podrška Akcionom planu socijalne zaštite i inkluzije.	2.500,00	2.500,00
UKUPNO:		696.892,00	696.892,00

Komisija za socijalnu zaštitu/skrb i inkluziju općine Živinice će na osnovu definisanog Plana aktivnosti za jačanje sistema socijalne zaštite/skrbi i inkluzije, sa osvrtom na raseljena lica i povratnike, za 2016-2017. godinu izraditi detaljan godišnji plan aktivnosti SZI Komisije i o svom radu redovno izvještavati načelnika kvartalno, a Općinsko vijeće godišnje.

³Procjena iznosa planiranog Budžetom Općine Živinice zasnovana je na procjeni Komisije za socijalnu zaštitu i inkluziju općine Živinice